Benke László

Egyetlen-E*m*

Nézem, nem látom. Látom. Este van,
velem van rozzant írógépemen,
gyönyörű, ölelő teste van,
vakon is érzem az öreg billentyűzeten.
Kitapogatom,
ujjam begyével megérintgetem,
billegetem, simogatom,
sajgó szívem sötét fájdalom.

Magamra öregedtem – mondogatom,
E betűm, tündérem, hatalom,
jaj, mama,
hová tűnt *E*, többet nem láthatom?
ölelgetőm nem ölelhetem,
tündérkedik csak toromon?

Bűnös szememet lesütöm,
fali lámpámat forgatom,
napfényességesem, pihentető
párnám ágyamon!
Rekedt torkomban siratom,
rejtegetem bűntudatom, mellé-
ütöttem – csúnyán
szerettem.

E, mondogatom, *E* betűm, integethetsz,
integethetek, kékre-zöldre vertelek.
Most ujjaimmal billentyűzhetek,
elvarázsolt nincsem szólongathatom. –
Csúnyán szeretett.

Ami maradt, az marad.
Belőle is az marad,
amit meghagyok papírjaimon,
összegyűrhetem, széttaposhatom,

önmagamat kizökkenthetem. –
Este van és hol vagy,
valóságom és káprázatom,
édességesem, szépségesem,
sivárságom ellen Sívám,
L-alakú heverőn örvénylő angyalom.

Nem hittem, már magamban sem hittem,
szédelegtem a nincsben,
s követhetetlen-*E*m
csak átkarolt és magára vont,
észrevétlen-*E*m
egy mozdulattal
magába tolt,
lába-karja szárnya volt,
Istenem, jaj Istenem!

Életem múlik az ütemeken,
akkor is ha egykor
leveli béka voltam,
akkor is, ha *E*
varangyos béka volt,
mocsárnak vagy palotának,
papoknak vagy katonáknak,
parasztnak vagy fővezérnek
hastáncosa volt.
Boldogságom napszámosa – most.

Istenem, jaj Istenem,
elvarázsolt nincsem szólongatom,
este van, már dél lesz,
reggel van és fény van,
fölébresztgetem, megszagolgatom,
megízlelgetem Mindenséges-*E*m,
pompázatosom:
milyen érett teste, milyen elbódító
rózsakertje van!

Így becézgetem, úgy becézgetem
kétütemű párnáján és írógépemen:

Indiám, Didikém, Húsvét-szigetem,
E-
gyetlenem!
Walpurgis-éjjelen
söprűdön suhanok,
te söprűnyelemen,
előlünk az ördög és az isten is
a pokolba oson.

Este az örök folyó felett

Hagyjuk aszályos fájdalmunkat.
Babráljon a széttört magyar család
cserepeivel ki-ki magában, amerre jár.
Az összetartó gyermeki lélek is odavan.

Most csöndes
és fáradt alkonyat színei rajzanak
e hegyek koszorúzta folyó
el-elcsituló víztükre felett.

Most így van ez. Így lát szemem.
S talán így lenne jó
napra nap, még a végső
besötétedés előtt.

Az alig vérző ég alatt
hogy jött és jött lefelé
a gyanútlan folyón
piros V-t hasítva
a kanyarban eltűnt hajó.

Beszóltam érted az ablakon,
főzted a vacsorát,
kihívtalak: – Gyorsan! Gyere!

Nézd csak, elmegy az életünk,
s hová is lehetnék nélküled!

A szürkület homályos fátyolát
magára vonta fenn az ég.
Itt meg ott
előcsengettyűztek a csillagok.

E hegyoldalon
hamar besötétedem a tájba
fehér székemmel én is.
Ahogy fölöttem a vadcseresznyefa.
Törzsén kicsattant a macskaméz.
Óvatosan, szinte botorkálva
ereszkedő ágain szárnyra kelt
az esti csöndben, már gyümölcstelen,
mégis fürtös álomra kész.

Kedveseim tündérálmokkal alszanak
valahol a hegyeken túl, meg itt benn
a mesés, roppant rozoga házacskában.

Hasonló sorsa
és sorsom szerint enyém
a kis bogárkaszemű,
reggel mosollyal ébredő
hús-vér asszony.
Jobb perceimben szerelmesemnek becézem
a boldogságra boldogan gömbölyödőt.
Úgy jó elfogadnom, ahogy van

Hegyoldali faházában
anyja-apja szelleme is benne van,
gyerekkori árvasága,
férje, sok jó poros szerszámával,
három kóbor fiacskája,
lányok öröme, ruhácskája,
s a visszajáró betörő.
A félelem is benne van.

Nem a föld és nem az ég az ok,
és nem is a múltba révedő
vrácsiki vagy zebegényi temető,
hanem a történelemben gyökerező
természetem,
az út, amelyen futni kell,
különben miért is lennének utak,
a bőrkabátos kizsákmányolók,
padlásunkon a poros fénysugár
– megkóstolom és elhagyom
édes-keserű gyermekkorom –,
a sok-sok út, a veszendő erény,
az örök keresésre késztető erő,
a kielégíthetetlen sors, a szomjúság,
mely az élet vizéért vezetett ide.

Lentebb, a falu fölött
hegyoldalra visz a kálvária.
„Felmegyünk oda?”
Majd egyszer felmegyünk oda.

Végtére is magamat kellene elfogadnom
úgy, ahogy vagyok.
Csak csitulna el a hajszolt agyvelő,
e folyton sívó sivatagi por,
vetné ki magából a rossz magot
a sok-sok gyötrelmes redő,
nyugodna végre meg
a meztelen kis gyereklábak nyomát
égen és földön hiába kergető.

De gyors a lélek,
s messze csengő
Kós Károly
Erdélyt is visszazengő
templomának harangszava.

Csak engem lehetne elfogadni úgy,
ahogy a zebegényi kálváriát
stációról stációra

elfogadják a képzelt villanyok!
Irigyen ők is azt lesik,
hogyan fényeskednek fenn az égiek?
Itt vagy ott
megállhatok-e végre úgy,
ahogy a fájdalomban született hegyek
fájdalmukat feledve állanak
az örök folyó felett?

Hűségesen és sóvárogva
elálldogálnék végre úgy,
ahogy Szőnyi képén
a fának támaszkodó paraszt
a Hold arany sugarainál
békésen várakozva álldogál
gyermekét szoptató asszonya felett.

Remekmű nem tűr magyarázatot.
A lélek, a szem, a kéz és az ecset
türelmes és tapintatos,
mint a festő népe:
e szegény magyar család.

– Ezt akartad? Láthatod
a holdaranyba vont idillt
s a fáradt zöldeket.
De a kiszolgáltatottak szégyenét és zavarát
fel ne vedd!

Kiszolgáltatók nincsenek!
És nincs szégyen, sem zavar.

– S neked ki az apád, ki az anyád,
kihez tartoztok, gyerekek?
Van-e e földön oly család,
melyben ti is találtok
támaszt és vigaszt?
S az is talál-e bennetek?

Az irtás szélén, a fénylő Hold alatt,
agancsát vesztett szarvas áll.
Jelent ez itt még valamit?

Óvja az ég! Gyilkos golyók elől
nem védi meg e satnya sarjadék.

A súlyos és tömör hegyek fölül
egy-egy csillag csóvázva leszakad.
Határon innen, vagy határon túl
apám, anyám, vagy tán valamelyik
atyai barátom az?
Legyen bármelyik,
élő vagy halott,
mindegyik ott van,
ahol én vagyok.

Amíg vagyok,
nekem adják teremtő életük
érett gyümölcseit.
Tőlük kapok
munkát, kenyeret,
pénzt, gondolatot.
Általuk és velük
hétkrajcáros könyvekké váltom
szellemük.

Nehéz a mellkasom?
Forrásom elapad?
Mi bajom van itt
„családtalan”?

Nem vagyok magam!

Ősz hajjal álmodnak
és dolgoznak nekünk
drága öregeink!
Én is viszem, vigyük tovább
a könyveik, fiam!

Álmodj velük és álmodj velem,
virágozz, édes nemzetem!

Telik neked húrok pengetésire,
ne vedd könnyelműen,
s telik nekem
költeményre és szabadságra is.
Havas, esős, avagy aszályos évszakon
úgy szeretnek minket e dolgos szellemek,
mint saját fiaikat, unokáikat.
Nemzetemhez általuk
oly természetesen tartozom,
ahogy a hazai öcsi-hegyek
édes bátyjuknak hívják
a szent Kárpátokat.

Szakítsanak bár el tőlük
s az emlékeimtől is,
miként a beavatkozás,
a gyűlölet, a szégyen, az osztozkodás
elszakította tőlem
nagyobb és kisebbik fiam:
hozzám tartoznak ők,
miként az öregek,
s én hozzájuk tartozom,
mint magvetőhöz a mozdulat,
sarjadó vetéshez a remény,
éghez a csillag,
folyamhoz kavics.

Hozzám tartoznak ők,
mint a gyermekkorom,
mint anyámhoz és apámhoz
eladott szülői házunk Vrácsikon,
mint házunk ajtajához
kutyánk és macskánk tartozott.
Ők már fényképen, napon,
örök napfényben fürdenek,
mert elszakíthatatlanok.

Mi bajom van itt
„családtalan”?
Míg lábamnál folyik a Duna
s kedvesem enni s inni ad,
s *Itt valahol, ott valahol*
Esett, szép, szomorú fejekkel
Négy-öt magyar
értem és érted is összehajol,
mi bajunk lehet, fiam?

És mégis: érdekel-e valakit,
hogy nélkülük úgy vagyok,
mint az utolsó magyar:
A nyáj, a csorda összetart,
csak a magyar húz szanaszét.
Kit érdekel, hogy nélkülük
úgy vagyok és úgy leszek,
mint elhagyott szék a hegyoldalon?
Kit érdekel, mi lesz velem,
ha elmennek az öregek,
s nem tudom letörleszteni
nemzetemnek sok-sok adósságomat?

Mi lesz velünk, ha ér, csermely
és patak kiszárad,
s a vén folyam elapad?

Múlton és jövendőn mereng az *Este*,
Szőnyi kérődző tehene az udvaron,
mely a képhez ugyanúgy hozzátartozik,
ahogy te hozzám s én hozzád tartozom.

S mert oly törékeny a lombok csendje,
mint poharaké az asztalon,
szorongva nézek kedvesemre:

– Az élet vizéért jöttem,
s halálig szomjazom?

Megjelent: Országút, 2021. 07. 14.